

Valið í Sovjetsamveldinum:

Kommunistaflokkurinn ein sviðandi ósigur

Frákoyrði floksleiðarinn Boris Yeltsin
storstu framgöngdina

«Minst til at taka kulpenninn við — so kann eingin pilka við atkvøðuna hjá tær», rópti onkur í ein rópara frammanfyri valholni í einum býarpartinum í Moskva næst seinasta sunnudag. Illgrunin til floksapparatið er so stórir, at fleiri viðhaldsfólk hjá toppskorunum, fyrrverandi floksleiðaranum í Moskva, Boris Yeltsin, voru sannfærd um, at svikað fór at verða við atkvøðunum. Tann frákoyrði floksleiðarin vann kortini størsta sigurin og fekk meira enn 89% av atkvøðunum. Samstundis sigraðu folka fylkingarnar í baltisku lýðveldunum, Estlandi, Lettlandi og Lithauen. Framgöngdin har var størri enn væntað.

Misálitisvátan

Fyrsta almenna valið í Sovjetsamveldinum bleiv sostatt til ta mest sviðandi misálitisvátanina, sovjetiski kommunistaflokkurinn nakrantíð hevir verið fyri. Valúrslitini lýstu vanvirðingina, almenningurin hevir fyri mongum væl etableraðum oddafiskum í Politbyronum og aðalnevndini hjá kommunistaflokkinum. Valluttøkan var rættiliga stór, uml. 83%. Undanmenn Gorbatsjovs høvdu kortini uttan iva hildið hetta vera eina avgjörða afturgöngd frá tí obligatorisku valluttøkuni uppá 99.99% í tíðini fyri glasnost og perestroika.

Yeltsin fekk 5.1 mió. atkvøður av 5.7 mió. mögulum. Tann, sum stillaði upp móti Yeltsin, Yevgenij Brakov, fekk minni enn 400.000 atkvøður, umleið 6.8% av atkvøðunum. Yeltsin sorlaði ikki bert tann alment stuðlaða Brakov — hann hevði seg eisini inn á Moskva-deildina hjá kommunistaflokkinum, sum hevði gjørt fleiri miseyðnaðar royndir at sabotera valið fyri Yeltsin.

Valið av Boris Yeltsin er ein stor misálitisvátan av eftirmanni hansara, Lev Zajkov. Zajkov er limur í Politbyronum og hev-

ur havt alsamt størri leiklut í Politbyronum síðani seinasta heyst.

Ikki »alternativ« til Gorbatsjov

Á pressufundi í Moskva mánadagin segði Yeltsin, at hann ikki var eitt »alternativ« til Gorbatsjov. Hann segði, at úrslitini av valinum fóru at skunda undir göngdina av búskaparlígu endurreisnini, perestroika. Yeltsin var koyrdur úr Politbyronum seinasta ár, tá hann segði at perestroika gekk ov seint. Yeltsin, sum var persónligur vinmaður hjá Gorbatsjov, varð sostatt eitt fyrsta offrið í maktstríðnum millum liberalu og konservativu kreftirnar í Kreml.

Fleiri kommunistiskir lokalpolitikarar vórðu ikki afturvaldir, teirra millum borgarstjórnarnir í Moskva og Leningrad. Í øðrum valdøðum í Moskva sigraðu valevni, sum í høvuðsheitum eru samd við Yeltsin í at búskaparlíga endurreisnini, perestroika, gongur ov seint.

Oddafiskarnir vrakaðir

Sum domi um ósigurin, kommunistisku oddafiskarnir høvdu allastaðni í europeiska partinum av Sovjetsamveldinum kann nevast, at leiðarin av kommunistaflokkinum í Leningrad, Anatolij Gerasimov, fekk bert 15% av atkvøðunum og tapti fyri einum púra ókendum verkfrøðingi. Borgarstjórnin í Leningrad, limur í aðalnevndini, tapti fyri einum arbeðara. Aðalritari í Toms sk varð vrakaður, somuleiðis floksostastin og borgarstjórnin í Kiev. Fleiri veljarar vórðu vrakaðir við at nøvn teirra vórðu strikað á atkvøðuseðlunum. Nakrir kommunistar taptu uttan at hava nakað mótvalevni.

Í Sevastopol-býarpartinum sunnarlaga í Moskva vann búskaparfrøðingurin Oleg Bogomolov stóran sigur á lokala aðalskrivaranum í Kommunistaflok-

kinum. Bogomolov er kendur sum viðhaldsmaður hjá Gorbatsjov og avgjörður talsmaður fyri perestroika-politikkin. Tann, ið vann næststørsta sigurin í Moskva var sakførarin Telman Gdijan, ið fekk 86% av atkvøðunum í sinum valdøði, hoast fyra væl kendir kommunistar stillaðu upp imóti honum. Gdijan er kendur sum rannsóknari í korrupsionsmálum og hevur m.a. ákært høgtstandandi kommunistar fyri svik og korrupsion. Ein rørslubrekaður visindamaður, Ilja Zaslaskij, vann í tí valdøði, har Gorbatsjov atkvøddi. Motvarevnið var ein hálur og væltalandi sjónvarpstíðmaður. Eitt annað rørslubrekað valevni, sirkuslistamaðurin Valentin Dikul, fekk 71.6% av atkvøðunum. Hansara sigur stendst fyrst og fremst avhansara langa og gitna stríði imóti avlamsissjúkdominum. Hann hevur gjørt eina miðstöð fyri rørslubrekað, ið fæa eina framúrskarandi viðgerð.

»Gorbatsjov ikki keddur vegna úrslitini«

Allar demokratiskar stjórnir í vesturheiminum fegnast um valið í Sovjetsamveldinum. James Baker, uttanríkisráðharri USA, sigur, at hann trýr ikki, at Gorbatsjov er keddur av úrslitunum. Í viðmerking til NBC-tíðindafólk segði Baker, at úrslitini neyvan fóru at tarna göngdina á frælsisleið í sovjetiska samfelagnum, ei heldur kunnu tey tulkast sum ósigur fyri politikkin hjá Gorbatsjov.

Í Estlandi vann Fólkafylkingin 15 av 23 tingseðsum, og Sjáldisfólkafylkingin í Lithauen vann í 31 av 42 valdøðum. Almennu úrslitini í øllum valdøðum í Sovjetsamveldinum verða kunngjørð í næstu viku.

Solidaritetur

Hoast Yeltsin fekk atkvøður frá øllum stættum og bólkum í samfelagnum,

merkir hetta ikki, at Yeltsin er ein fólkahetja. Nóg av teimum, sum atkvøddu fyri Yeltsin, greiddu utlendskum tíðindafólkum frá, at tey atkvøddu fyri honum til at vísa solidaritet við teimum nógvu, sum trúgva uppá hann. Nógvir av hesum finnast at Yeltsin fyri ikki at hava sett fram eitt konstruktivt politiskt program. »Yeltsin vann av tí at ein bylgja av ónøgd og hatri til floksbyrokratið gongur yvir Sovjetsamveldið«, segði ein embætismaður í Kreml, ið stuðlar Gorbatsjov.

Fyrri val í Sovjetsamveldinum vóru tann reini absurditetur, við valluttøku uppá tey gitnu 99.99 prosentini og bert einum valevni. Úrslitini í valinum sunnudagin er ein stórsigur fyri demokratið, og eingin hugsingur hevði verið um val uttan tann demokratiserandi politikk, Mikhail Gorbatsjov.

úr útlondum

tjov hevur fært. Hoast demokratið hevur fingið framgöngd, fer kommunistaflokkurinn neyvan at missa tamarhaldið á politisku støðuni. Enn kann eingin flokkur stilla upp imóti kommunistaflokkinum.

Ahugin er eisini stórur fyri teimum valevnum, sum blivu vald í ikki-russiskum ørtum av samveldinum. Í Estlandi, Lettlandi og Lithauen er í dag

de facto fleirflokkaskipan, og hetta verður av nógvu um eygleiðarum mett at vera eitt tað mest áhuga-verða politiska perspektivið aftan á valið sunnudagin.

etj.

Lýsing um avreiðingarprísir

Nevndin fyri Ráfiskagrunnin ger hervið kunnugt at avreiðingarprísir á rognum verða settir úr gildi frá 1. apríl 1989.

Tórshavn, 31. mars 1989

Nevndin fyri Ráfiskagrunnin

Gjort verður kunnugt

at eftir pristalinum apríl 1989 er minstalønin kr. 12 515,00 um mánaðin og minstivinningurin kr. 939,73 um dagin tó fyri snelluveiðu hálvur minstivinningur

Lønjavningargrunnur Skipsfiskimanna

Restorffs
Bryggjari
tlf. 147 28

svarar eisini
aftan á kl. 17

adidas

THOMAS DAM